

правових норм. В свою чергу аксіологічний вимір надає можливості щодо нового розуміння змісту нормотворчої діяльності, котра спрямована на створення умов для реалізації національних так і всезагальних інтересів.

Список використаних джерел:

1. Бачинин В.А. Энциклопедия философии и социологии права. – СПб., Юридический центр Пресс, 2006. – 1094 с.
2. Дорохов Р.П. Аксіологічні засади аналізу нормотворчості в системі. // Філософські, методологічні та психологічні проблеми права : матеріали V Міжнародної науково-теоретичної конференції «Філософські, методологічні та психологічні проблеми права», 564 листопада 2012 р. [Текст] – К : Нац. акад. внутр. справ. – 2012. – 74 с.
3. Дорохов Р.П. До питання про теоретико-методологічні засади нормотворчості // Митна справа. – 2011. – № 5 (77). – Ч. 2. – С. 84–92.
4. Рабінович П.М. Філософія права : навч. посіб. у 5-ти ч. / П.М. Рабінович. – Львів : Галицький друкар, – 2014. – Ч. 1–2 : Філософія права як наука. Гносеологія права. – 232 с.
5. Скакун О.Ф. Теорія права і держави : підруч. / О.Ф. Скакун. – К. : Алерта ; КНУ ; ЦУЛ, – 2009. – 520 с.
6. Філософія права : підруч. для студ. юрид. вищ. навч. закл. / О.Г. Данильян, О.П. Дзьобань, С.І. Максимов та ін. / за ред. д-ра філос. наук, проф. О.Г. Данильяна. – Харків : Право, 2009. – 208 с.

Йолкіна А.Г.

студентка,

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

ПОНЯТТЯ ТА ЗНАЧЕННЯ НОРМАТИВНОЇ ГРОШОВОЇ ОЦІНКИ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК

Актуальність даної теми полягає в тому, що нормативна грошова оцінка земельних ділянок являє собою один з найважливіших елементів в системі земельного та економічного реформування. Оцінка земель займає визначальне місце в процесі оподаткування та в процесі справляння інших платежів при здійсненні цивільного обігу земельних ділянок. На сьогоднішній день можна казати про те, що дана оцінка є явищем не новим, так як діє на території України понад 20 років. Тож, розуміння поняття та значення нормативної грошової оцінки земельних ділянок є важливим питанням, що потребує належного розгляду.

Вивченням питань пов'язаних з нормативною грошовою оцінкою земель займалися такі науковці, як Т. В. Анопрієнко, А. Є. Ачкасов, Ю. Ф. Дехтяренко, Д. С. Добряк, А. А. Колосюк, О. П. Канащ, Ю. М. Манцевич, А. Г. Мартин, К. А. Мамонов, Ю. М. Палеха, А. В. Тарнопольський та ін.

Відповідно до ст. 201 Земельного кодексу України грошова оцінка земельних ділянок визначається на рентній основі. Залежно від призначення та порядку проведення грошова оцінка земельних ділянок може бути нормативною і експертною. Нормативна грошова оцінка земельних ділянок використовується для визначення розміру земельного податку, втрат сільськогосподарського і

лісогосподарського виробництва, економічного стимулювання раціонального використання та охорони земель тощо [1]. Нормативна грошова оцінка земельних ділянок для цілей розділу XIII Податкового кодексу, згідно з яким здійснюється справляння плати за землю, – це капіталізований рентний дохід із земельної ділянки, визначений відповідно до законодавства центральним органом виконавчої влади з питань земельних ресурсів, що зазначено в пп. 14.1.125 п. 14.1 ст. 14 Податковому кодексі України [2]. Також, слід зазначити, що взагалі оцінка земель залежно від мети і методів проведення поділяється на такі види: бонітування ґрунтів, економічну оцінку земель, грошову оцінку земельних ділянок.

Згідно із Законом України «Про оцінку земель» нормативна грошова оцінка здійснюється з метою [3]:

- визначення розміру земельного податку;
- визначення розміру державного мита при міні, спадкуванні та даруванні земельних ділянок згідно із законом;
- визначення розмірів орендної плати за земельні ділянки державної та комунальної власності, втрат сільськогосподарського та лісогосподарського виробництва;
- під час розроблення показників та механізмів економічного стимулювання раціонального використання та охорони земель;
- відчуження земельних ділянок площею понад 50 гектарів, що належать до державної або комунальної власності, для розміщення відкритих спортивних і фізкультурно-оздоровчих споруд.

Нормативною базою, що застосовується для здійснення грошової оцінки земель, є Методика грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення та населених пунктів, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 1995 р. № 213 [4]. 27 листопада 1995 року спільним наказом Держкомзему, Держкоммістобудування, Мінсільгосппроду України й Української академії аграрних наук був затверджений Порядок грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення та населених пунктів, який діяв до 27 січня 2006 року, коли спільним наказом Держкомзему, Мінагрополітики, Мінбудархітектури, Мінсільгосппроду України й Української академії аграрних наук за № 18/15/21/11 був затверджений новий Порядок. 1 жовтня 2009 року введений у дію Державний стандарт СОУ ДКЗР 00032632-012:2009 «Оцінка земель. Правила розроблення технічної документації з нормативної грошової оцінки земель населених пунктів». Таким чином, нормативно-методична база грошової оцінки земель населених пунктів та земель сільськогосподарського призначення включає на нинішній час три документи, один з яких затверджений Постановою Кабінету Міністрів України, а два інших – наказами Держземагентства України (зараз – Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру) та інших заінтересованих відомств [5].

Щодо практичного застосування нормативної грошової оцінки земельних ділянок, то можна навести дослідження що зазначають в своїй роботі Ю. М. Палех та А. А. Колосюк, а саме, вони наводять наступний приклад: у 2012 році ДП «Український державний науково-дослідний інститут проектування міст «Діпромісто» імені Ю. М. Білоконя» на замовлення

Держземагенства України була проведена науково-дослідна робота щодо обґрунтування нової методики та порядку нормативної оцінки земель населених пунктів. У рамках зазначеної роботи проаналізовано розподіл показника витрат на освоєння та облаштування території (В) різних груп населених пунктів за матеріалами розробленої технічної документації з їхньої оцінки [6]. Тож, наводиться ситуація по окремих групах населених пунктів.

- До групи населених пунктів із чисельністю понад 2000 тис. осіб належить місто Київ. Показник В для Києва становить 64,30 грн/м².

- До групи населених пунктів від 1000 до 2000 тис. осіб віднесено міста Одеса та Харків. Усереднений показник В сягає 51,77 грн/м².

- У групі населених пунктів від 500 до 1000 тис. осіб усереднений показник В становить 65,27 грн/м², що вище за відповідні показники міст-мільйонерів. Це сталось завдяки надвисокому показнику виплат у Львові (114,75 грн/м²) та в Донецьку (79,12 грн/м²).

- У групі населених пунктів від 250 до 500 тис. осіб усереднений показник В становить 44,27 грн/м². У цій групі високий показник В мають такі міста як Сімферополь і Чернівці. У той же час значно нижчі показники мають Житомир, Черкаси, Горлівка та Макіївка.

- У групі населених пунктів від 100 до 250 тис. осіб усереднений показник В становить 38,87 грн/м². В цій групі найбільший відрив характерний для Івано-Франківська (75,64 грн/м²) і Тернополя (68,79 грн/м²).

- У групі населених пунктів від 50 до 100 тис. осіб усереднений показник В становить 33,87 грн/м². В цій групі найбільший відрив характерний для Дрогобича (87,52 грн/м²) [6].

Цей перелік можна продовжити відповідно до чисельності осіб в населених пунктах.

Подальше застосування формули розрахунку нормативної грошової оцінки земель населених пунктів потребує, передусім, установлення показника нормативного рентного доходу, який замінить показник витрат на освоєння та облаштування територій населених пунктів. Саме показник нормативного рентного доходу з розрахунку на 1 м² має бути встановлений як головний, який визначає середню (базову) вартість території населеного пункту та земель сільськогосподарського призначення [6].

Отже, підводячи підсумок можна казати про те, що нормативна грошова оцінка земель має важливе значення при визначенні розміру земельного податку, визначенні розміру державного мита при міні, спадкуванні та даруванні земельних ділянок згідно із законом, визначенні розмірів орендної плати за земельні ділянки державної та комунальної власності, втрат сільськогосподарського та лісогосподарського виробництва, під час розроблення показників та механізмів економічного стимулювання раціонального використання та охорони земель та інше. Щодо законодавчого закріплення, то нормативна грошова оцінка земельних ділянок має своє втілення в Земельному та Податковому кодексі України, а також в Законі України «Про оцінку земель» та в низці інших підзаконних нормативно-правових актах.

Список використаних джерел:

1. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 року // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 3–4. – Ст. 27.
2. Податковий кодекс України від 02 грудня 2010 року // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13–14, № 15–16, № 17. – Ст. 112.
3. Закон України «Про оцінку земель» // [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1378-15>.
4. Мамонов К.А., Ачкасов А.Є., Анопрієнко Т.В. Особливості здійснення нормативної грошової оцінки землі на основі просторового аналізу / К.А. Мамонов // Вісник ХНАУ – 2014. – № 6. – С. 31–37.
5. Палеха Ю.М. Методика нормативної грошової оцінки земель населених пунктів – необхідність змін, зумовлена часом / Ю.М. Палеха // Землеустрій і кадастр – 2012. – № 3. – С. 56–62.
6. Палеха Ю.М. Нормативна грошова оцінка земель населених пунктів : на рубіконі змін / Ю.М. Палеха, А.А. Колосюк // Землеустрій і кадастр : наук.-вироб. журн. – 2013. – № 2. – С. 60–68
7. Земельне право України : Підручник / М.В. Шульга (кер. авт. кол.), Г.В. Анісімова, Н.О. Багай, А.П. Гетьман та ін. ; За ред. М.В. Шульги. – К. : Юрінком Інтер, 2004. – С. 252.

Козаченко В.В.

студент,

Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля

**ПРОБЛЕМАТИКА ВИЗНАЧЕННЯ
ТА СТАНОВЛЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ДЕРЖАВИ**

Ідея соціальної держави сформувалася наприкінці ХІХ – початку ХХ століть як результат об'єктивних соціально-економічних процесів, що відбувалися в житті буржуазного суспільства, коли в протиріччя увійшли два його найвагоміших принципи – принцип свободи і принцип рівності.

З теоретичної точки зору концепція соціальної держави стала ідейною квінтесенцією всього попереднього розвитку західноєвропейської думки з питань, що стосуються таких понять як «держава», «суспільство», «особистість», «право», «свобода», «рівність». А з практичної точки зору – теорія соціальної держави була відповіддю на запит реальності державного управління. Соціальна держава згідно зі Штейном, повинна не тільки узаконювати й охороняти пануючі класи, але й свідомо слугувати інтересам народу.

Звертаючись до практики суспільного розвитку, можна сказати, що теорія соціальної держави, яка виникла у ХІХ столітті, стала ідеалом політики в Європі, ознакою приналежності до Європейської цивілізації, засобом досягнення важливих соціальних гарантій і високих стандартів життя.

Однак на початку ХХІ століття в теорії та практиці соціальної держави виокремилися питання, що потребують вирішення в нових історичних умовах.

На думку С. Калашникова, теорія і практика соціальної держави пройшли кілька етапів свого розвитку – від так званого соціалістичного (1870-ті–1930-ті рр.) до ліберальної соціальної держави (з середини 1990-х рр.) в сучасних